

Красюк В. Л., Кабанюк С. С., Дражан Н. С.,
Щербина С. І., Палієнко А. В.

ЄВРОПЕЙСЬКЕ ТА СВІТОВЕ ВИЗНАННЯ ДОСЯГНЕНЬ УКРАЇНСЬКИХ МАЙСТРІВ СЛОВА У МІЖНАРОДНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ПРЕМІЯХ

Оголошення імен лауреатів найавторитетніших міжнародних премій у галузі літератури та мистецтва – це завжди неординарна та очікувана подія в житті майже кожної сучасної людини. Особливою популярністю користуються ті твори, які не залишають нікого байдужими, зворушують, розчулюють, вчать індивідуально сприймати й оцінювати навколишній світ. Увагу журі привертає оригінальність ідей, що звучать у творах митців, актуальність проблематики, яскравість та рельєфність образів, талановитість і самобутність кожного названого переможця. Серед поважних імен, відомих усьому світові, звучать і прізвища українських митців, котрі своєю мистецькою майстерністю заслуговують на такі високі визнання та пошанування. Прикметно, що важливим чинником у визнанні досягнень є не тільки заслужені художні досягнення наших співвітчизників, а й їхній незаперечний авторитет в Україні та світі як громадських діячів і патріотів, які займаються проблемами демократичної трансформації та культурної і політичної євроінтеграції Центрально-Східної Європи. Особливий інтерес для науковців, дослідників, членів журі та читачів має синтез інформаційної наповненості та значущої, мистецьки виваженої думки, донесеної художнім твором. Наші письменники-лауреати живуть і творять на теренах усієї України – від Сходу до Заходу, знають проблеми українців зсередини, зображують їх крізь призму особистості, створюють цілісну картину життя до і після трагічних подій російсько-української війни, сприяють духовній єдності українського суспільства. У статті у стислій формі подано головні набутки творчості українських митців – лауреатів міжнародних літературних премій за 2022 рік, які активно присутні у вітчизняному, європейському та світовому літературному просторі, сприяють підвищенню престижу національної мови та літератури, утверджують ідеали гуманізму та зміцнення української державності. Матеріали статті взяті, опрацьовані і систематизовані на основі публікацій та повідомлень у ЗМІ в міру їх надходжень, тому висвітлення, привернення уваги та популяризація кращих надбань митців, відзначених почесними нагородами, стало предметом наших міркувань та спонукало авторів до розгляду цього питання.

Ключові слова: міжнародна літературна премія, лауреат, художні досягнення, гуманістичні ідеали, громадянська позиція, європейське визнання.

Вагомий внесок у скарбницю надбань світової культури вносять найбільш талановиті митці різних країн світу. Літературні премії визначають майстерність, професійність, оригінальність та актуальність їхніх художніх творів і щороку присуджуються найкращим письменникам сучасності.

Міжнародні літературні премії засвідчують внесок митця окремим твором, творчістю загалом або досягненням у певному жанрі. За велике творче та громадянське подвижництво у 2022 році лауреатами Міжнародної літературної премії імені Мацуо Басьо стали наші співвітчизники Василь Слапчук, Ярослав Савчин та Галина Фесюк. Вони відомі співвітчизникам як майстри художнього слова і люди з активною життєвою позицією. Ця премія присуджується Міжнародним Арт-центром “Радіус миру” (США, Лос-Анджелес), Міжнародною Академією діячів літератури, мистецтв і комунікацій (Німеччина) та її представництвом у Японії (м. Токіо) видатним письменникам та митцям різних країн світу [1]. Премія носить ім’я видатного засновника нового поетичного мистецтва XVII століття в Японії Мацуо Басьо (Мацуо Мунефуса). Його творчість посідає таке ж почесне місце і шанується японцями, як лірика Т. Шевченка в Україні, і засвідчує глибоку концепцію світобудови, де людина посідає значне місце як поет і мислитель.

Філософія Сходу привернула увагу українського митця Василя Слапчука і належить до його головних естетичних уподобань. Автор не лише наслідує її, а і створює художньо-образний симбіоз із християнським вченням, що виражається мінімалізмом, фрагментарністю, різносмісловістю, психологізмом, афористичністю, алюзійністю, парадоксальністю, неоднозначністю та багатоплановістю філософських запитань. Ці принципи поет демонструє у книжках “Укол годинниковою стрілкою”, “Трикнижжя Явіна”, “Крапка зсередини”, “Сучок на костурі подорожного”, “Солом’яна стріха Вітчизни” [2].

Василь Слапчук – поет, прозаїк, літературний критик, заслужений діяч мистецтв, твори якого посіли почесне місце в контексті сучасної світової літератури і поціновані багатьма Міжнародними літературними преміями. Його приходу в літературу передувало виконання військового обов’язку в Афганістані. Жахи війни, тяжке поранення сформували розуміння принципів людського існування й гуманістичну художньо-філософську концепцію світу та людини, яка відображена в його творчому набутку.

*Я просто був. Хоч все було непросто,
А дечого і зовсім не було.
Я жив, як міг: молитвою і постом,
Впадав у гріх, приносив зло...*

*На вишині із Антоничем – хрущем
Ховався від світу й від самого себе.
Я просто був. А ти була дощем.
І ти жила тоді на небі [3].*

Афганська тема стала провідною у поетичних збірках “Як довго ця війна тривала”, “Німа зозуля”, повісті “Прокляття”, а за книжку “Навпроти течії трави” у 2004 році йому була присуджена Національна премія України імені Тараса Шевченка.

Слушно зазначив Євген Баран, що коло тем у Василя Слапчука визначене: людська самотність, людські почуття і людська пристрасть (Кохання – Людина – Війна). Щодо останнього тематичного кола, то у Слапчука це вже не тільки особистий досвід та трагедія, це розуміння глибинне, що тим же Канетті було сформульоване в афоризмі: у кожній війні містяться й усі попередні. У Слапчука є також розуміння, що всі майбутні війни з того самого кореня. Зрештою, це не тільки епізодична форма суспільно-історичного буття. Це – стан, вічний стан людини, яка прагне ствердити себе і у собі Особистість:

*Багато чого починаєш розуміти,
коли живеш надією
привітати ближнього:
– Христос воскрес! [4].*

В. Слапчук – автор понад трьох десятків поетичних книг, творів для дітей, повістей, відомих романів “Сліпий дощ”, “Осінь за щокую”, “Клітка для неба”, “Дикі квіти”. Його доробок різножанровий, тематично багатий, актуальний і навіть несподіваний. Зокрема, такою є книжка “Роман & Роман”, що складається з цитат письменників, які містять роздуми про літературну творчість, та авторських коментарів. У ній митець іронічно, як сам підкреслює, у нейтральному тоні, “без жовчі” розглядає літературне і навкололітературне середовище. “Дуже не хотілося б перетворювати літературу на сферу, в якій можна переховуватися від реальності. Навпаки, це література повинна вивертати реальність серединою назовні, відкриваючи істинний стан речей”, – зазначає він. У 2020 році за цей твір В. Слапчук отримав Міжнародну премію імені Миколи Гоголя “Тріумф” (Міжнародна мистецька академія України) та нагороджений медаллю імені Сервантеса [5].

Хвилюють митця й проблеми сьогодення в нашій державі. В інтерв’ю від 15 січня 2022 року В. Слапчук акцентує увагу на досить гострих державницьких питаннях: “Очевидно, ми ще не сформувалися і нам потрібно утвердитися. Подивіться, Захід не дуже розрізняє, де росіяни і де українці. Путін розказує, що немає України. Напевне, українці самі дають привід так думати. Дуже повільно ми рухаємося у питаннях національного становлення” [6]. Письменник докладє значних зусиль, щоб нашу літературу знали у світі, розуміли український менталітет, і ставилися до неї з пошаною – і свідченням цьому є його ім’я серед відомих митців світу, які пошановані високими відзнаками.

Багатогранністю обдарування вирізняється й митець із Прикарпаття Ярослав Савчин – письменник, перекладач, журналіст, художник, фотохудожник, автор пісень. “Малярство, журналістика і письменницька творчість – то мої творчі крила. І вони мені рівноцінно дорогі” [7]. Його поезія своєрідна, сповнена прихованого змісту, пронизана глибокими філософськими роздумами про життя, призначення людини на Землі. Лірика порушує проблему вибору, приваблює простотою, щирістю почуттів і самотністю:

*Творця життя
пекуче
мов борги
в вогонь душі
кладе свята потреба
і остронь
стоять земні боги:
мовчать
глумлять –
ПТИ
щоб повернутися
до себе [8].*

Ярослав Савчин – автор поетичних та прозових книг: “Між медами й полянами”, “Самотність”, “Світанок малев”, “Вересневі ікони”, “Знаки сонця”, “Читання ватри”, “Вічні руті”, “Вино любові” та ін. Талановитий художник, письменник та перекладач гідно представляє Україну у світі. Його картини, писані словом і фарбою, дуже теплі та сонячні, адже створені майстром, який тонко відчуває гармонію довілля, любить природу Прикарпаття, вболіває за долю рідної землі та сприяє розвитку національних мистецтв і взаємному обміну культурними цінностями. Тому цілком закономірно, що на сьогодні творчий доробок митця став загальнолюдським надбанням. За велику подвижницьку творчу діяльність Ярослав Савчин цього року став також лауреатом Міжнародної літературної премії імені Роберта Бернса (США – Лос-Анджелес – Шотландія) та отримав почесну творчу відзнаку “За заслуги”, якою нагородили його та Василя Слапчука в Німеччині.

Привернула увагу журі й творчість Галини Фесюк – жінки-українки, культуролога, краєзнавця і письменниці з Львівщини, піснярки та громадської діячки. Читачам вона відома книгами “Свічадо Жовківського краю” про більш як двісті п’ятдесят відомих особистостей Жовківщини та поетичними збірками “До тебе, Господи, іду”, “Слова душі моєї”, “Із полум’я любові” та ін. Поетеса не соромиться своїх віршів, бо в них велика правда життя:

*Я жінка, що в Божих руках
Свічею згораю для світу [9].*

Вона як громадська діячка завжди активно висловлює позицію щодо людей і подій, адже її батьки зазнали репресій з боку радянської влади (мама засуджена на 10 років позбавлення волі за зв'язки з УПА, відсиділа в мордовських таборах 6 років, батько депортований на 25 років у Сибір). Тільки в часи Незалежної України їй вдалося дізнатися про їхній нелегкий життєвий шлях, і глибоко в душі вона дала собі слово “ніколи не зрадити свою родину”, що безпосередньо виявляється у її творчості. Тому й лірика актуальна, смілива, розкриває почуття самої авторки і людини сьогодення, змушує задуматися над болючими проблемами українців:

*Там – Донбас у вогні, тут пече і болить,
І малює уява страждання.
Утішаю себе, прийде радісна мить
Йї мов аллюр буде наше вінчання [9].*

“Мої вірші, наче вогонь у серці, розпалюються від усього, що зачіпає за живе, і творять великий згусток енергії. Не знаю якої, доброї чи ні, але мені з ними, моїми віршами, комфортно, легко, з ними я живу, працюю і снюсь...” [9].

Отже, лауреати-українці Міжнародної літературної премії імені Мацуо Басьо цьогогоріч ще раз засвідчують унікальність оригінального світобачення і звитязну працю, яку виявляють водночас і на поетичній, і на громадянській ниві, долучаючи світового читача до мистецьких джерел України.

“Працювати та творити можна лише тоді, коли панує мир, це загальновідома істина. А хтось хоче збити людей німими й зануреними у відчай... Той, хто пише книжки, щодня веде непомітну боротьбу за мир у світі й у душах людей... “Мир мій нехай буде з вами” – ці слова Христа найчастіше повторюються у Святому Письмі з наполегливою одержимістю”. Так зазначила у нобелівській промові 1945 року чилійська письменниця Габрієла Містраль.

Події, які розгорнулися в нашій країні після агресивного нападу Росії, ще раз засвідчили, що кожен митець повинен бути насамперед разом зі своїм народом, а літературні премії визначати його національну свідомість, свободу творчості та спрямованість на державотворення та демократизацію суспільства. Так, Премія Свободи вперше цього року була вручена сучасному українському митцю Сергію Жадану. Ця премія присуджена разом із традиційною премією німецької фундації фонду Франка Ширрмахера. Основним критерієм обрання претендентів для отримання такої премії є літературна, поетична й есеїстична творчість та мужня відданість у важкий час. Саме такою творчою особистістю став С. Жадан – патріот України, громадський діяч, письменник, перекладач, фронтмен музичних гуртів, співак. Отриману грошову винагороду Сергій Вікторович радо віддає на волонтерські потреби та допомогу бійцям. Його художня творчість знаменує собою важливий етап становлення пострадянської літератури, утвердження національної культури та свідомості. Філософські відступи, фантастичні образи, вишукані метафори, специфічний гумор – усе приваблює у його творах. Романи “Ворошиловград”, “Депеш Мод”, “Інтернат”, збірник оповідань “Біг Мак”, “Месопотамія”, поетичні збірки “Цитатник”, “Ефіопія”, останні поетичні збірки “Антенa”, “Список кораблів”, “Псалом авіації” та п’єса про життя, війну, зраду та історію цілого покоління “Хлібне перемир’я” розкривають проблеми доби та народу, який виборював і продовжує боротися за своє право бути незалежним. Навіть твором, презентованим у бомбосховищі, “Баю, бляха, бай” автор запевняє, що після перемоги українці повернуться до тієї культурної реальності, яка була до війни.

“Газета виборча” назвала С. Жадана “Людиною року – 2022”. Польське видання з-посеред великого списку претендентів визначило його як людину, письменника, громадського активіста, котрий бере участь у боротьбі проти загарбника, допомагає як українським воїнам, що воюють проти росіян, так і мирним жителям під час війни. Жадан стверджує, що “Харків – наше місто, наша країна”, і залишається в Харкові, незважаючи на обстріли та ракетні бомбардування. Його хвилює те, як і чим живе місто, як війна змінила людей та якою буде Україна після перемоги. Він активно обороняє країну словом, висвітлює українську реальність у соціальних мережах, статтях та інтерв’ю для західних медіа. Дякуючи за визнання людиною року, митець зізнається, що “... чудово розуміє всю умовність цього означення – нині всі українці, які б’ються за свою країну, які працюють на неї, є людьми року, людьми з великої літери. Честь і щастя жити поруч із ними в один час і в одній країні. І величезна подяка польському народові за підтримку та допомогу. Разом переможемо імперію зла. Всім дякую, всіх люблю. Слава Україні» [10]. Польська академія наук висунула С. Жадана на здобуття Нобелівської премії в галузі літератури, зазначаючи, що вільна Україна значною мірою говорить і думає словами Жадана, уважно їх слухає:

*“І ось мої слова, гнівні й відверті:
Життя відбувається за крок до смерті!” (“Бухло”)*

“Головне – тримай при собі свою віру, свою любов і свою упертість. Спаситель – він не зважає на шкіру, він зважає на солідарність і чесність (“Вогнепальні й ножові”)

*“Мова зникає, коли нею не говорять про любов” (“Тамплієри”)
Любов варта всього –
варта болю твого,*

варта твоїх розлук,
варта відрази й мук
псячого злого виття,
шаленства та милосердь.
Варта навіть життя.
Не кажучи вже про смерть
("Життя Марії") [11].

Після "Життя Марії" та "Тамплієрів" тема військових дій у зоні АТО стала головною в романі "Інтернат" (2017). Цей твір став переможцем літературної премії Європейського банку реконструкції та розвитку (EBRD Literature Prize 2022). Автор, оповідаючи про вплив війни на Сході України на долю звичайного вчителя української мови та літератури, розкриває бачення проблеми вибору та самоідентичності, національної психології та патріотизму, радикальних поглядів та ліберальної байдужості. Війна змінила життя не тільки шкільного вчителя, а цілого регіону. Племінник головного героя Павла Сашко перебуває в інтернаті, бо кинутий матір'ю. Образ інтернату теж вражає, бо він теж кинутий державою, і це загальнолюдська проблема. Дядько Павло їде забирати свого племінника з інтернату з розбомбленого і захопленого бойовиками міста. Оповідь про дорогу, його враження від жахів розрухи С. Жадан описує так правдиво, яскраво і зболено, що все: люди, міста, будинки, інтернат – викликає бурю емоцій, хвилювань, переживань, роздумів. Автор звертає увагу на те, що це не локальна війна і трагедія, а проєкція на майбутні події, які сталися з нами після 24 лютого.

"Погляди, які С. Жадан пропонує своїм читачам на українське суспільство, як він розповідає про виживання у війні (2014 року), є унікальними в новітній європейській літературі. Не просто описує світ, він допомагає зрозуміти його, у всьому його хаосі, стражданнях і людяності" [11]. Таку заяву зробило журі, присудивши митцю премію Ганни Арендт "за політичне мислення" (15 липня 2022 року) [12].

Премія Ганни Арендт присуджується з 1995 року Фондом Генріха Бюлля у співпраці з німецьким містом Бремен. Анна Арендт – американська політологиня, одна з найвідоміших мислительок ХХ століття. У своїх працях вона розглядає природу влади та суб'єктів політики, безпосередньої демократії, досліджує джерела тоталітаризму та їх сучасні рухи. Її політична концепція зосереджується на активному громадянстві, зокрема критичному аналізі прав людини, особливо біженців. "Ніхто не має права коритись", – так висловила іскру надії та впевненості в природі людства Ганна Арендт. Присудження саме цієї премії Сергію Жадану є закономірним. "Жадан є великим громадянином у розумінні Арендт, який дбає про суспільство, в якому живе і працює, допомагаючи тому, щоб громадяни не падали духом під час російсько-загарбницької війни" [13]. Своєю щоденною працею, боротьбою і вірою в майбутнє Сергій Жадан разом зі своїм народом стверджує у світі Україну.

30 квітня в Німеччині отримала Міжнародну літературну премію острова Узедом (Usedomer Literaturpreis) за 2022 рік за книгу "Синій кит пам'яті" німецькою мовою, в оригіналі українською цей твір має назву "Забуття" українська письменниця Таня Малярчук. Авторка ставить "екзистенційні питання щодо власної ідентичності та ідентичності України", зазначив німецький історик, фахівець із Центральної та Східної Європи Андреас Коссерт. Ця премія присуджується з 2011 року митцям, які відчують потребу діалогу минулого із сучасним. У центрі роману Т. Малярчук – доля історичної особистості В'ячеслава Липинського. "Своєю поетичною мовою вона розгортає багато в чому забуте життя філософа, історика та політика початку ХХ ст., чиєю мрією всього життя була незалежна Україна". Письменниця створила красномовні спогади про події 1917–1922 років, про тогочасні політичні настрої та рухи, про вигнанців, які формували підвалини майбутньої незалежності, але залишилися забутими. Письменниця від 2011 року проживає у Відні й відома в Україні та Європі творами "Біографія випадкового чуда", "Забуття", "Звірослов", "Говорити", поетичною збіркою "За такі гріхи Бог ще подякує". Як публіцист вона активно втручається у сьогодення, інформуючи європейців про події в Україні [14].

14 липня 2022 року найвищу нагороду Франції отримала відома поетеса Ліна Костенко. Мисткиня нагороджена Орденом почесного легіону і стала третьою україankoю за останні сто років, хто має таке визнання. Поетеса пережила Другу світову війну і всі 30 років незалежності відчувала загрозу зі сторони Росії. Як зазначає письменниця, вона не злякалася: правда, перший місяць не дуже писалося, бо стежила за кожним кроком і нюансом цієї війни, а потім взяла себе в руки і почала працювати. Її творчість, життєва позиція не одне десятиліття надихає українців, бо це наша сучасна Маруся Чурай.

Ще однією спеціальною нагородою 2022 року для українських журналістів та співробітників ЗМІ стала Пулітцерівська премія – найпрестижніша нагорода США, яка вручається з 1917 року найкращим журналістам, письменникам, музикантам і драматургам. Цього року організатори наголосили, що цю символічну нагороду надали всім українським журналістам за мужність, витримку та відданість правдивому висвітленню інформації під час вторгнення, за небезпечну працю під час війни з російським агресором.

З початку війни загинуло вже понад 20 працівників ЗМІ. Серед них – журналістка Віра Гірич, яка була вбита після ракетного удару по Києву. Війна забрала життя відомого журналіста Олександра Махова, Максима Мединського, зі зброєю в руках пішов із життя ведучий телеканалу М2 Карім Гуламов, загинув поет Гліб Бабич. 2 квітня російські окупанти закатували під Маріуполем 78-річного журналіста, члена Національної спілки журналістів України та Національної спілки письменників України Євгена Баля. Він як

свідок описав початок війни на Донбасі та події 2014 року. Основа його книг – це зустрічі з морськими піхотинцями та прикордонниками, бійцями полку “Азов”, іншими військовими, які стали на захист України ще в 2014 році. Сам він не дозволив підняти російський прапор у Мелекіно, селищі поблизу Маріуполя, де проживав. Присуджена Пулітцерівська премія – це визнання відданості професії, професіоналізму українських журналістів, їхньої боротьби за утвердження миру в Україні.

Лауреатами Міжнародної літературної премії миру за 2022 рік стали українці Володимир Віхляєв, Галина Запорожченко, Валентина та Володимир Олійники, Інна і Тетяна Чабан, Ігор Поронік, Лариса Волощенко (Україна, Польща). Їх назвали Послами миру від імені народу, для якого слово теж є зброєю [15].

Отже, письменники та журналісти разом із народом воюють за свободу слова, відстоюють національну незалежність і майбутнє нашої країни. Присудження цьогорічних престижних літературних премій українським майстрам слова – це визнання ролі митців у світовому літературно-мистецькому процесі та підтвердження міжнародного статусу і рівня їхньої майстерності.

Використана література:

1. Маджуга Я. Українські письменники – серед лауреатів Міжнародної літературної премії імені Мацуо Басьо (Японія – Німеччина – США). *Український репортер*. 2022. 31 серп. URL: <https://ukrreporter.com.ua/culture/ukrayinski-pysmennyky-sered-laureativ-mizhnarodnoyi-literaturnoyi-premiyi-imeni-matsuo-baso-yaponiya-nimechchyna-ssha.html> (дата звернення: 02.09.2022).
2. Максименко М. М. Василь Слпчук – з плеяди українських письменників: інтелект-реліз. URL: <http://libgonchar.org/images/stories/DocS/2016/Slapchuk.pdf> (дата звернення: 20.07.2022).
3. Козак М. Він і вона. Мозаїка статі. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kozak_Myron/Vin_i_vona.doc (дата звернення: 16.05.2022).
4. Баран Є. “І кидаю в тишу слово за словом...” Василь Слпчук. Сучок на костурі подорожнього (Рік Дракона – 2000): Поezії. URL: <http://thule.primordial.org.ua/mesogaia/baran06.htm> (дата звернення: 16.07.2022).
5. Слпчук В. “У нас тут хата горить, а ми стираємо пил із книжок”. *Yakaboo*: вебсайт. URL: <https://blog.yakaboo.ua/slapchuk-vasyi/> (дата звернення: 16.07.2022).
6. Слюсар Н. “Письменником мене зробила війна”, – Василь Слпчук. *Національна спілка письменників України*: вебсайт. URL: <https://cutt.ly/1CEpxQX> (дата звернення: 26.07.2022).
7. Лазоришин І. Ярослав Савчин: Жага малювати мене щораз захоплює знацька, і тоді я живу нею від ранку до ночі, і так упродовж життя... *Галичина*. 2020. 25 серп. URL: <https://cutt.ly/OCEnpbZ> (дата звернення: 20.08.2022).
8. Ярослав Савчин – поет. *Жінка-українка*: вебсайт. URL: <http://ukrainka.org.ua/yaroslav-savchyn> (дата звернення: 20.08.2022).
9. Закарс А. Піліп Л. Дні України на Балтійському морі. Галина Фесюк. *Жінка-українка*: вебсайт. URL: <http://ukrainka.org.ua/fesyuk-halyna?page=1> (дата звернення: 20.08.2022).
10. Касіян В. Жадан став Людиною року за версією польського видання *Gazeta Wyborcza*. 2022. 13 трав. *LB.ua*: вебсайт. URL: <https://cutt.ly/sCEuNHZ> (дата звернення: 15.05.2022).
11. Сергій Жадан про любов, життя, час та війну. *Українки*: вебсайт. URL: <https://ukrainky.com.ua/sergij-zhadan-pro-lyubov-zhyttia-smert-chas-ta-vijnu/> (дата звернення: 18.06.2022).
12. Горlach П. Сергій Жадан став лауреатом німецької премії Ганні Арендт за політичне мислення. *Суспільне. Культура*: вебсайт. URL: <https://susplne.media/260753-sergij-zadan-stav-laureatom-nimeckoi-premii-ganni-arendt-za-politичne-mislenna/> (дата звернення: 19.07.2022).
13. Горlach П. Жадан став лауреатом премії Ганні Арендт за політичне мислення. *Укрінформ*: вебсайт. URL: <https://cutt.ly/8ChOwwO> (дата звернення: 18.07.2022).
14. Венкіна К., Наконечна Є. Українська письменниця Таня Малярчук отримала літературну премію у Німеччині. *Медіакомпанія DW*: вебсайт. URL: <https://cutt.ly/VCEmqcx> (дата звернення: 16.05.2022).
15. Вільгельм Х. Названі лауреати Міжнародної літературної премії миру за 2022 рік. *Українська літературна газета*: вебсайт. URL: <https://litgazeta.com.ua/news/nazvani-laureaty-mizhnarodnoi-literaturnoi-premii-myr-u-za-2022-rik/> (дата звернення: 18.08.2022).

References:

1. Madzhuha Ya. (2022) Ukrainski pysmennyky – sered laureativ Mizhnarodnoi literaturnoi premii imeni Matsuo Baso (Iaponiia – Nimechchyna – SShA) [Ukrainian writers are among the laureates of Matsuo Basho International literary award]. URL: <https://ukrreporter.com.ua/culture/ukrayinski-pysmennyky-sered-laureativ-mizhnarodnoyi-literaturnoyi-premiyi-imeni-matsuo-baso-yaponiya-nimechchyna-ssha.html> (Last accessed: 02.09.2022) [in Ukrainian].
2. Maksymenko M. M. (2015) Vasyl Slapchuk – z pleiady ukrainskykh pysmennykiv: intelekt-reliz [Vasyl Slapchuk is one of the pleiad of Ukrainian writers: intelligence-release]. URL: <http://libgonchar.org/images/stories/DocS/2016/Slapchuk.pdf> (Last accessed: 20.07.2022) [in Ukrainian].
3. Kozak M. (2016) Vin i vona. Mozaika stati [He and she. Gender mosaic]. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kozak_Myron/Vin_i_vona.doc (Last accessed: 16.05.2022) [in Ukrainian].
4. Baran Ye. (2002) “I kydaui v tyshu slovo za slovom...” Vasyl Slapchuk. Suchok na kosturi podorozhnoho (Rik Drakona – 2000): Poezii [“I throw word by word into silence...” Vasyl Slapchuk. A knot on the traveler’s crutch]. URL: <http://thule.primordial.org.ua/mesogaia/baran06.htm> (Last accessed: 16.07.2022) [in Ukrainian].
5. Slapchuk V. (2020) “U nas tut khata horyt, a my styraemo pyl iz knyzhok” [“The house is burning and we are dusting books”]. URL: <https://blog.yakaboo.ua/slapchuk-vasyi/> (Last accessed: 16.07.2022).
6. Sliusar N. (2022) “Pysmennykom mene zrobyla viina”, – Vasyl Slapchuk [“I became a writer due to the war” – Vasyl Slapchuk]. URL: <https://cutt.ly/1CEpxQX> (Last accessed: 26.07.2022) [in Ukrainian].
7. Lazoryshyn I. (2020) Yaroslav Savchyn: Zhaha maluiuvaty mene shchoraz zakhopliuie znenatska, i todi ya zhyvu neiu vid ranku do nochii, i tak uprodovzh zhyttia... [Yaroslav Savchyn: Thirst to draw comes to me all of a sudden and I live with it from morning till night all my life]. URL: <https://cutt.ly/OCEnpbZ> (Last accessed: 20.08.2022) [in Ukrainian].

8. Yaroslav Savchyn – poet [Yaroslav Savchyn is a poet]. URL: <http://ukrainka.org.ua/yaroslav-savchyn> (Last accessed: 20.08.2022) [in Ukrainian]
9. Zakars A. Pilip L. (2015) Dni Ukrayiny na Baltiys'komu mori. Halyna Fesiuk [Days of Ukraine on the Baltic Sea. Halyna Fesiuk]. URL: <http://ukrainka.org.ua/fesyuk-halyna?page=1> (Last accessed: 20.08.2022) [in Ukrainian]
10. Kasiian V. (2022) Zhadan stav Liudynoiu roku za versiieiu polskoho vydannia [Zhadan has become the Man of the Year for the version of the Polish edition]. URL: <https://cutt.ly/sCEnUHZ> (Last accessed: 15.05.2022) [in Ukrainian].
11. Zhadan S. Pro liubov, zhyttia, chas ta viinu [About love, life, time and war]. URL: <https://ukrainky.com.ua/sergij-zhadan-pro-lyubov-zhyttia-smert-chas-ta-vijnu/> (Last accessed: 18.06.2022). [in Ukrainian]
12. Horlach P. (2022) Serhii Zhadan stav laureatom nimetskoi premii Hanny Arendt za politychne myslennia [Serhii Zhadan has become the laureate of Hanny Arendt Award for political thinking]. URL: <https://suspilne.media/260753-sergij-zadan-stav-laureatom-nimeckoi-premii-ganni-arendt-za-politichne-mislennia/> (data zvernennia: 19.07.2022). [in Ukrainian].
13. Horlach P. (2022) Zhadan stav laureatom premii Hanny Arendt za politychne myslennia [Zhadan has become the laureate of Hanny Arendt Award for political thinking] Ukrinformt. URL: <https://cutt.ly/8ChOwwO> (Last accessed: 18.07.2022) [in Ukrainian].
14. Vienkina K., Nakonechna Ye. (2022) Ukrainka pysmennytsia Tania Maliarchuk otrymala literaturnu premiiu u Nimechchyni [Ukrainian writer Tania Maliarchuk has received a literary award in Germany]. URL: <https://cutt.ly/VCEmqcx> (Last accessed: 16.05.2022) [in Ukrainian].
15. Wilhelm H. (2021) Nazvani laureaty Mizhnarodnoi literaturnoi premii myru za 2022 rik [Names of the laureates of 2022 International literary peace award have been announced]. URL: <https://litgazeta.com.ua/news/nazvani-laureaty-mizhnarodnoi-literaturnoi-premii-myru-za-2022-rik/> (Last accessed: 18.08.2022) [in Ukrainian].

Krasyuk V., Kabaniuk S., Drazhan N., Shcherbyna S., Palienko A. European and world recognition of achievements of Ukrainian masters of the word in International Literary Awards

The announcement of the names of the laureates of the most prestigious international prizes in the field of literature and art is always an extraordinary and expected event in the life of almost every modern person. Particularly popular are those works that do not leave anyone indifferent, inspire, relent, teach to perceive and evaluate the surrounding world individually.

The attention of the jury is attracted by the originality of ideas that sound in the works of artists, topicality of issues, brightness and relief of images, the talent and originality of each named winner. Ukrainian artists' surnames are among the respected names known to the whole world who deserve such high recognition and honor with their artistic skills. It is noteworthy that an important factor in the recognition of achievements is not only the well-deserved artistic achievements of our compatriots, but also their undeniable authority in Ukraine and the world as public figures and patriots, who deal with the problems of democratic transformation and cultural and political European integration of Central and Eastern Europe. Special interest for the scientists, the researchers, the jury members and the readers are the synthesis of informational content and significant, artistically balanced idea that is conveyed by a work of art. Our award-winning writers live and work throughout Ukraine – from the East to the West, they know the problems of the Ukrainians from the inside, depict them through the prism of personality, depict them through the prism of personality, create a complete picture of life before and after the tragic events of the Russian-Ukrainian war, contribute to the spiritual unity of Ukrainian society. The article briefly presents the main accomplishments of the work of Ukrainian artists – laureates of the 2022 International Literary Awards, which are actively represented in the domestic and world literary space, contribute to increasing the prestige of the national language and literature, affirm the ideals of humanism and the strengthening of Ukrainian statehood. The materials of the article are collected, processed and systematized on the basis of the publications and reports in the mass media as they are received, therefore, the highlighting, the attracting attention, and the popularizing the best assets of artists awarded with honorary awards became the subject of our considerations and prompted the authors to consider this issue.

Key words: international literary prize, laureate, artistic achievements, humanistic ideals, civic position.